

ДАЛИ ГРАДЕЖНИОТ СЕКТОР ВО ЗЕМЈАВА ЌЕ ИЗЛЕЗЕ ОД КРУГОТ НА КОРУПЦИЈАТА, БЕСПАРИЦАТА И НАМЕСТЕНИТЕ ТЕНДЕРИ?

Иако лесно може да се добие впечаток дека во Македонија се гради на сите страни, што особено е изразено во главниот град, и тоа од спортски сали па сè до станови, сепак кај нас градежниот сектор е во многу незавидна положба. Домашната градежна оператива, во која и натаму "орото" го водат некогашните големи гиганти, сега приватизирани и расцепкани, заедно со сè повеќе нови градежни фирми, сè повеќе го намалува учеството во структурата на бруто домашниот производ на земјава. Па, така од некогашното учество од 7,9 отсто во 1990 година во 2004 година е сведено на 5,6 отсто, покажуваат податоците на Сто-

СТОП ЗА КОРУПЦИЈАТА-ПОГОЛЕМА РАБОТА ЗА ГРАДЕЖНИЦИТЕ

редојден и корисен за државата, но сега него речиси и да го нема. Зашто на градежниот сектор, покрај поголеми инвестиции и работи дома, потребно му е итно регулирање во смисла на тоа кој е кој во оваа бранша, бидејќи досегашната веќе 15 години присутни агонија и беззаконие предизвика корупцијата да стане синоним за градежништвото.

КОРУПЦИЈА

"Знам дека Министерството за транспорт и врски е едно од најкорумпираните министерства и тоа го признавам, но во идниот период ние ќе одиме со бесплатна телефонска линија за коруп-

МИНИСТЕРОТ ОПТИМИСТ - ГРАДЕЖНИЦИТЕ ЧЕКААТ РЕЗУЛТАТИ

■ Пишува:
Арсен КОЛЕВСКИ

панска комора на Македонија.

Покрај ова, извозните резултати кои ги остварува оваа до неодамна најперспективна македонска стопанска гранка, исто така, се поразителни. Во периодот јануари - јуни годинава тие во странство извршиле работи во вредност од околу 12 милиона евра, што е за 39 проценти помалку во споредба со истиот период лани. Во фирмите потенцираат дека обезбедувањето парична гаранција е најголем проблем при конкурирањето на тендерите во странство. Ваквата состојба е особено загрижувачка, ако се знае дека девизниот прилив кој доаѓаше од градежниците и тоа како беше доб-

Домашните градежни компании побараа итни мерки за сузбивање на корупцијата при спроведувањето тендери, воспоставување законски норми за воведување ред во градењето и намалување на ДДВ за градежништвото. Според градежниците, државата мора да им помага на домашните фирми при добивањето работа за изградба на капитални објекти, како и при обезбедувањето банкарски гаранции кои сега се лимитирачки фактор за учество на меѓународни тендери. Во едно, државата треба да почне да ги исполнува финансиските обврски кон големите градежни компании од чие непочитување досега се создаваа големи проблеми, сметаат градежниците.

цијата, како и со посебен мейл и телефон за личен контакт со граѓаните. И ги замолувам сите тука, вклучувајќи ги градежниците, и целата македонска јавност, активно да соработуваат со Министерството за транспорт и врски, и активно да соработуваат со мене", изјави Миле Јанакиески, министер за транспорт и врски.

Покрај ова, на неодамнешната прва средба со стопанствениците од градежните компании, одржана во Стопанска комора на Македонија, министерот Јанакиески вети нов закон за градење до крајот на септември и наоѓање решение за системско подмирување на обврските на државата кон градежните компании. Јанакиески најави дека ќе се залага за развој на градежништвото за тоа да биде водечка гранка и двигател на економијата, со што ќе се придонесе за намалување на невработеноста и зголемување на економскиот раст. Јана-

киески, како министер, најави дека ќе им помага на градежните компании да најдат работа во државата и во странство, ќе се ангажира за спроведување реформи, но и ќе биде бескомпромисен при правичното спроведување на законите. "Ќе работиме на надминување на проблемите во градежништвото како најважна стопанска гранка, на почитување на тендерските услови", додаде Јанакиески. Приоритетите во идното работење, кои ги наведе новиот министер за транспорт и врски, се и заживувањето на патниот и на железничкиот сообраќај, односно активностите за целосна реализација на коридорите 8 и 10. На оваа средба, одржана на барање на министерот, претставниците на градежните компании поединечно зборуваа за проблемите со кои се соочуваат. Тие побараа итни мерки за сузбивање на корупцијата при спроведувањето тендери, воспоставување законски норми за воведување ред во градењето и намалување на ДДВ за градежништвото. Според градежниците, државата мора да помага при добивањето работа за изградба на капитални објекти на домашните фирми, како и при обезбедувањето банкарски

гаранции, кои сега се лимитирачки фактор за учество на меѓународни тендери. Во едно, државата треба да почне да ги исполнува финансиските обврски кон големите градежни компании од чие непочитување досега се создаваа големи проблеми, сметаат градежниците. Градежниците му сугерираа на министерот при склучување договори со идните странски инвеститори државата да бара да користат локални изведувачи и домашни градежни материјали. Во градежништвото работат 28.700 вработени, но наспроти овие официјални бројки, според

КАПИТАЛНИТЕ ОБЈЕКТИ СЕ ПОСЛЕДНАТА ШАНСА ЗА ГРАДЕЖНИОТ СЕКТОР

"Знам дека Министерството за транспорт и врски е едно од најкорумпираните министерства и тоа го признавам, но во идниот период ние ќе одиме со бесплатна телефонска линија за корупцијата, како и со посебен мейл и телефон за личен контакт со граѓаните. И ги замолувам сите тука, вклучувајќи ги градежниците и целата македонска јавност активно да соработуваат со Министерството за транспорт и врски, како и активно да соработуваат со мене", изјави Миле Јанакиески, министер за транспорт и врски.

Покрај ова, министерот вети нов закон за градење до крајот на септември и наоѓање решение за системско подмирување на обврските на државата кон градежните компании. Јанакиески најави дека ќе се залага за развој на градежништвото за тоа да биде водечка гранка и двигател на економијата, со што ќе придонесе за намалување на невработеноста и зголемување на економскиот раст.

податоците од анкетата на работната сила, од градежништвото егзистираат околу 35.300 вработени, што значи дека на црно работат околу 7.000 работници. Бројот на регистрирани фирми изнесува околу 8.000, или просечно во секоја фирма би требало да има минимум 3,7 вработени.

ПРОБЛЕМИ

Банкарските гаранции за градежните фирми, неплаќањето на долговите од државата и нетранспарентните тендери се главните проблеми за кои претставниците

таложуваат со години се согласи Зоран Мирковиќ од "Зам инженеринг", кој како еден од виновниците за ваквата состојба го посочи неисполнувањето на законите.

"Јасно беше кажано во Законот кои фирми за што треба да имаат лиценца и за кои работи треба да се пријават, меѓутоа тоа не се почитува, како што не се почитуваат ниту стандардизацијата ниту тендерските правила. Имаме човек-фирми кои добиваат тендери, а потоа ги користат големите фирми кои имаат механизација за да ја завршат работата", рече Мирковиќ.

Претставникот од "Македонија проект", Драган Бојаџиевски, имаше сериозни забелешки и на однесувањето на државните службеници кон нивните барања.

"Понекогаш се случува поради нивната бирократизираност да забораваме и на кој тендер сме учествувале. Министерството мора да си го обучи персоналот за оваа проблематика", потенцираше Бојаџиевски.

Од "БИМ Свети Николе" побараа државата редовно да си ги плаќа обврските, бидејќи и онака има малку инвестиции, па и оние кои ги има ги добивале странски фирми.

Претставникот на една од трите најголеми градежни фирми, "Гранит", ги посочи банкарските гаранции како главен проблем во нивната работа.

"Ние ги искористивме гаранциите од Стопанска и од Комерцијална банка и сега немаме од каде да бараме, што нè ограничува во учеството во повеќе тендери или лицензации. За да земеме друга гаранција мораме да ставиме имот под хипотека. За да имаме имот, треба да градиме, а како ќе градиме кога немаме пари? Само државата и општините досега ни должат 900 милиони денари. И така се вртиме во круг", вели Југослав Тодоровски од "Гранит".

Тој смета дека за капиталните инвестиции, од кои зависи опстанокот на целата градежна оператива, државата мора да застане зад нив, бидејќи тие пари и онака се од кредити и мораат да ги враќаат.

од триесеттина градежни фирми му се пожалија на новиот министер за транспорт и врски, Миле Јанакиески.

Тие се сретнаа во Стопанската комора на Македонија, на третиот ден од министрувањето на Јанакиески, кој со ова ја подвлече важноста што му ја дава на градежништвото за развој на економијата.

"Лично ви ветувам дека за време на мојот мандат ќе бидам ваш сервис, бидејќи со развојот на градежништвото во земјава ќе се решат два многу битни проблема: намалување на невработеноста и развој на економијата", рече Јанакиески.

Министерот рече дека Владата ќе си го одржи ветувањето за намалување на персоналниот данок на доход, со што ќе се намалат трошоците и ќе се зголеми пријавувањето на работниците.

Дека проблемите им се на-